Posudek bakalářské diplomové práce Davida Povolného
Globalizace a domestikace v zahraničním zpravodajství ČT a STV
(FSS MU, Brno 2009, 101 stran, školitel PhDr. Václav Štětka, Ph.D.)

David Povolný se ve své práci pokusil porovnat editoriální podobu hlavních zpravodajských relací ČT a STV, a to z pohledu vybraných globalizačních, resp. domestikačních efektů. Zvolené téma představuje nepochybně relevantní vědecký problém a zapadá do odborné rozpravy zabývající se rolí masových médií v procesu globalizačního vzorcování či konvergence různých editoriálních strategií, respektive profesních žurnalistických rutin. Diplomant si tak zvolil téma smysluplné a jak ukazuje závěrečná věta předloženého textu, téma, které chápe jako skutečně zásadní pro vývoj celé civilizace (sic). Skutečnost, že jsou jeho výzkumné ambice či očekávání silně přeexponované, a to jak v teoretické, tak zvláště v empirické části textu, kde můžeme v nejlepším případě hovořit o rozsáhlé pilotážní studii, nesnižuje zásadním způsobem smysluplnost jeho výzkumného záměru, který odpovídá nárokům kladeným na magisterskou práci. Následující soupis mých postřehů, doplnění či doporučení nemá, s výjimkou tučně zvýrazněných pasáží, povahu zásadních teoreticko-metodologických výhrad.

V expoziční části práce diplomant seznamuje čtenáře s relevantními teoretickými koncepty a přibližuje základní charakteristiky obou zkoumaných zpravodajských relací. V dané souvislosti lze upozornit na některé nepřesnosti či slabiny:

a/ autor pracuje poněkud nediferencovaně s označením globalizace, respektive nerozlišuje mezi ekonomickou a kulturní globalizací, jakkoliv je tato distinkce pro jeho další argumentaci podstatná.

b/ **poněkud nepřesně či spíše zjednodušeně explikuje autor problematiku „domestikace“. V dané souvislosti existuje v odborné diskusi shoda, že domestikaci představuje jakékoliv převzetí zahraničního tématu či reportáže a jejich převedení či adaptace do domácího jazykového prostředí. V této souvislosti by bylo dobré vysvětlit zda za domestikovaného považuje autor i slovenského zpravodaje/ku české televize v Bratislavě? (předpokládám, že ano)**

c/ **vyvozovat vyšší frekvenci příspěvků o ČR v STV z české sociokulturní hegemonie je mírně řečeno sporné. Ve hře jsou nepochybně spíše ekonomické faktory, a navíc slovenský boj o kulturní svébytnost. Jakou hegemonii má autor na mysli?**

d/ **velmi problematické je autorem nepřiznané, ale v interpretaci viditelné východisko pojímat chování obou relací jako součástí státní televize. Diplomant tak mechanisticky spojuje zahraniční politiku obou zemí se zahraničně zpravodajskou agendou televizí veřejné služby. Takové chování zpravodajství je jistě snem každého ministra zahraničí, ale realita je mnohem komplikovanější, alespoň v ČT, kterou si troufám posuzovat. Nejde tedy jen o to, že diplomant tímto teoretickým zkratem ignoruje zákonná vymezení pozice obou stanic jako institucí veřejnoprávních – ne státních, ale především, že nepřesně předpokládá, že obě relace jsou tlampači státní zahraniční politiky.**

e/ bylo by vhodné, aby autor vysvětlit jak přišel na to, že Česko je euroskeptické. V textu opakovaně spojuje euroskepticismus ODS (přesněji části ODS) s chováním Událostí. Navíc nečiní rozdíl mezi politikou ODS a politickou agendou jejího bývalého čestného předsedy a zahraniční politikou české republiky. !!!! str. (35).

f/ vysvětlit by měl autor i soud uvedený na straně 16, kde píše, že po nástupu vlády Miloše Zemana *došlo k do té doby nevídanému rozvoji ekonomických vztahů s Ruskem.*

g/ stejně tak chybí argumentace pro závěr, že, že STV „má blíže ke komerčnímu typu zpravodajství“ (str. 40).

g/ naprosto neadekvátní je porovnání sledovanosti obou stanic za pomoci analýzy celého prime time, místo analýzy samotných relací. Navíc je využití míry share – v daném kontextu zavádějící.

II. TEORETICKO-METOTODOLOGICKÁ ČÁST:

a/ Autor si je vědom, že konstrukce výběrového soboru nebyla realizována ideálně, ale vzhledem k tomu, že jde o studentskou práci lze jeho postup akceptovat. V zásadě ale můžeme v této souvislosti hovořit o rozsáhlejší pilotáži daného výzkumného tématu. **Autorův kategorický závěr zobecňující v poslední větě celého textu prezentovaná zjištění na celý svět nejsou jen nekorektní, ale působí komicky.**

b/ Základní teoreticko-metodologický problém spočívá v tom, že se autor soustředil pouze na zahraniční zpravodajství. Současná žurnalistika, ale už více než desetiletí směřuje k tvorbě tzv. smíšených zpráv, které se snaží propojovat lokální, regionální a nadnárodní kontext. Reliabilita autorova měření je tak v tomto ohledu sporná.

c/ Nepříliš zdařilá je aplikace narativní analýzy v závěru práce. Nejde fakticky narativní analýzu, ale o prosté komentované srovnání postupů obou redakcí. Autor správně využil Hartleyho čtyři základní zpravodajské struktury, které slouží rozvinutí zpravodajského vyprávění, ale nepracuje s nimi jako s významovými strukturami, respektive neporovnává jejich strukturální funkci v rámci dané narace.

d/ Z definice výzkumné jednotky není jasné zda se autor zabýval i čtenými zprávami, respektive zda rozlišoval krátké příspěvky v podobě obrazových zpráv či flash headlinů apod.

e/ Nepříliš reliabilní se jeví data indikující „kategorii EU“ vs. „ostatní národní státy“, když jak autor sám přiznává Polsko je též v agendě EU, Maďarsko též v domácí agendě STV, Ukrajina v kategorii jiné. Ukazuje se, že samotná operacionalizace řadu jevů poněkud zkomplikovala či spíše zredukovala.

f/ Není jasné jak byla konstruována míra „významnosti zprávy“ užitá v hypotéze č. 5?

g/ Při konstrukci výzkumných otázek a hypotéz má autor místy problém se zakotvením v teoretickém či datovém kontextu. Například v hypotéze d1 vyvozuje poněkud nelogicky převahu české agendy ve slovenském zpravodajství z „českého pojetí Slováků“ (?)

h/ Autor už v teoretické expozici opomíjí problematiku zpravodajských rutin. Tato absence se projevuje následně při formulaci hypotézy č. 9, kde je testována míra shody v řazení vybraných událostí - témat.

ch/ První hypotéza je v dané formulaci netestovatelná. Pestřejší zastoupení jednotlivých zemí je jistě podmíněno ekonomickými možnostmi redakce, ale, aby autor mohl tuto tezi testovat musel by vyloučit tedy testovat i vliv ostatních proměnných. Například roli agenturního zpravodajství, které je levnější než zpravodaj působící v dané oblasti atd. Jinými slovy autor by musel prokázat, že redakce neměly možnost kompenzovat své ekonomické limity agenturními materiály. Pokud tak nečiní nemůže danou hypotézu korektně testovat.

f/ netestovatelné jsou též hypotézy c1, H2, H10, jelikož pracují s řadou proměnných, které by se při kvantitativním testování vylučovaly.

III. ANALYTICKÁ ČÁST

a/ Prosím autora, aby vyvrátil námitku, že vysoká frekvence „agendy USA“ byla dána kauzou „americký radar“, jinými slovy, že jeho soubor výrazně zkresluje danou problematiku

b/ Zvlášť prosím autora, aby vysvětlit formulaci, že „se hypotéza 1b potvrdila jen částečně“?

c/ Autor konstatuje, že zpravodajství o africkém kontinentu potvrzuje jeho stereotypní image a mechanisticky dovozuje, že tudíž se zde potvrzuje domestikační tendence zobrazovat blízký svět jako bezpečný, zatímco vzdálený jako svět plný násilí a války. Jak v tomto kontextu vysvětluje obraz severní Ameriky, kde tento reprezentační mechanismus neplatí?(viz. tab. 31).

IV. FORMÁLNÍ A STYLISTICKÁ ÚROVEŇ PRÁCE

Nejproblematičtějším aspekt předloženého textu představuje jeho stylistická úroveň, která místy vede ke zkreslení interpretací a de facto některé správné autorovy závěry zatemňuje či dokonce obrací v pravý opak.

Předložená práce je logicky uspořádána a vybavena přílohami.
Celkově mohu konstatovat, že David Povolný předložil zajímavou i když nedotaženou práci. Její největší přínos vidím v tom, že autor zvolil nejen vědecky relevantní téma, ale především, že dokázal samostatně definovat vědecký problém a následně jej zformulovat do logické a smysluplné výzkumné strategie.

Předloženou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou C.

V BRNĚ 14. 6. 2009 PhDr. Jaromír Volek, Ph.D.